

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/swiadkowie/53016,Jankowska-Janina.html>
2026-09-17, 21:46

Janina Jankowska

Warszawianka z Żoliborza, dziecko czasu wojny, w konspiracji
harcerka, sanitariuszka w Powstaniu Warszawskim, wypędzona przez

Niemców z Warszawy przez Duląg 121 w Pruszkowie.

Janina Jankowska z d. Kowalczyk, ps. „Jasia”, urodziła się 6 lipca 1927 r. w Warszawie. Jej ojciec pracował w Fabryce Obić Papierowych i Papierów Kolorowych Józef Franaszek S.A., matka Stanisława z d. Oporska była aktorką, występowała pod ps. „Stanisława Orska”. Gdy Janina miała trzy lata, rodzina przeprowadziła się na Żoliborz do mieszkania przy ul. Mickiewicza. Naukę rozpoczęła w szkole powszechnej siostr zmartwychwstaniek przy ul. Krasińskiego 31 i do wybuchu wojny ukończyła sześć klas. Już przed wojną wstąpiła do harcerstwa. Dla tego rocznika siostry zorganizowały dalszą zakazaną przez Niemców naukę gimnazjalną pod przykrywką kolejnych klas szkoły powszechnej i technicznej szkoły krawieckiej. Wobec częstej kontroli służb okupanta nauka odbywała się bez podręczników. Z czasem uczennice zaczęły szyć koszule dla Niemców. Dla bezpieczeństwa Janina otrzymała kartę pracy z fabryki Franaszka, gdzie pełniła zadania telefonistki. Bywała świadkiem niemieckiego terroru na ulicach Warszawy. W konspiracji kontynuowała służbę harcerską. Odbiła przeszkolenie sanitarne, brała udział w „małym sabotażu”. Do szkoły chodziła do wybuchu powstania. W powstaniu na Żoliborzu w II Obwodzie „Żywiciel” Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej pełniła funkcję sanitariuszki w punkcie medycznym, miewała do czynienia z bardzo ciężko rannymi, widziała śmierć z bliska, była ranna w głowę odłamkiem pocisku. Gdy walki się zakończyły wraz z matką w grupie cywilów zostały przepędzone przez własowców do kościoła św. Wojciecha na Woli. Stamtąd kolejną dotarli do obozu przejściowego Duląg 121 w Pruszkowie, a potem wywieziono je do Jędrzejowa. RGO umieściła je w leśniczówce w miejscowości Cierno w gminie Przysław. Tam odnalazł je ojciec. Po pewnym czasie razem przenieśli się do Kielc. Tam Janina poszła do szkoły, zdała maturę, rozpoczęła studia. W 1950 r. wyszła za mąż i krótko potem razem wyjechali do Warszawy. Mąż był cenionym konstruktorem motocykli i startował w zawodach w kadrze narodowej. Przez pięć lat mieszkali bez meldunku w różnych miejscach, czasowo dyrektor fabryki motocykli WFM udostępnił im służbowy pokój na poddaszu. Potem dostali przydział własnego mieszkania na Grochowie przy ul. Kickiego. Janina przez lata towarzyszyła mężowi w karierze sportowej, razem jeździli na zawody po Europie. Mąż uległ poważnemu wypadkowi motocyklowemu na zawodach w Czechosłowacji. W wyniku wadliwego leczenia stracił sprawność nogi i nie mógł już startować w zawodach motocyklowych. Zaczął projektować polskie samochody wyścigowe i został zawodnikiem w tej kategorii sportu. Zmarł w 1986 r. Janina Jankowska samodzielnie nadal mieszka w Warszawie.

Przejdź do relacji

JANINA JANKOWSKA

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)